

Sak 16/19 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XXXI til KHM's styre 14. juni 2019

I perioden fra styremøtet 12. april 2019 til 29. mai 2019 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Oppfølging av KS2-rapport og uavklart finansiering
- Aktiviteter i KHM's delprosjekter for VTM-prosjektet

Den løpende prosjektoppfølgingen av byggeprosjektet er fortsatt stilt noe i bero i påvente avklaring i forhold til startbevilgning og finansiering av byggeprosjektet.

I. Oppfølging av KS2-rapport og uavklart finansiering

I regjeringens forslag til revidert statsbudsjett for 2019, som ble lagt frem 14. mai 2019, er det ikke satt av noen midler til å starte arbeidet med bygging av nytt vikingtidsmuseum.

I KS2-rapporten fra 28. september 2018 påpeker de eksterne kvalitetssikrerne (EKS) på at UiO i dette prosjektet har en rolle som er mer omfattende enn rollen til brukere i tradisjonelle byggeprosjekter. Prosjektet er avhengig av UiOs medvirkning, både som premissgiver og direkte bidragsyter i sikringsprosjektet. KS2-rapporten peker på at det faglige ansvaret for samlingen tilligger UiO ved KHM og at alle forhold knyttet til samlingens sikkerhet må forankres hos UiO. Alle arbeider som har betydning for samlingens sikkerhet må besluttes av UiO og endelig beslutning om flytting av skipene ligger hos UiO. I tillegg vil UiO være en viktig aktør under selve gjennomføringen av sikring og flytting. Videre presiserer KS2-rapporten at kostnader knyttet til flytting av samlingen ut over skip og sleder er UiOs ansvar. Kostnadene som er estimert til 36,1 mill. kr. er av KD forutsatt dekket av UiO utenfor investeringsprosjektets rammer.

UiO har i tråd med dette satt av tilstrekkelig med midler til å arbeide med samlingens sikkerhet som del av den løpende driften av museet. For 2019 har UiO bevilget KHM 1,9 mill. kr. til dette formål.

Videre har VTM-prosjektet etablert en arbeidsgruppe som skal legge frem et grunnlag for en felles prosjektplan for alt sikringsarbeid i forbindelse med nytt vikingtidsmuseum. Arbeidsgruppen består av representanter fra UiO/KHM, UiO/EA, Statsbygg og rådgivende ingeniører.

Arbeidsgruppen har utarbeidet et første utkast av et dokument (VTM – Safeguarding objects:

contribution to a joint project plan) som dokumenterer status på sikringsarbeidet og beskriver en anbefalt organisering og prosess videre. Når dette arbeid er ferdigstilt vil UiO/EA se videre på organisering av prosjektet for å sikre at KS2-rapportens synspunkter ift UiOs rolle blir ivaretatt. Dette arbeid tydeliggjør også det faktum at sikringsarbeidet som er del av byggeprosjektet er tett sammenvevd med sikringsarbeidet som UiO selv er bedt om å finansiere, og at fremdrift i det samlede sikringsarbeidet er avhengig av finansieringen til det sikringsarbeid som er en del av Statsbyggs budsjett (startbevilgningen).

VTM-prosjektet og KHM-ledelsen arbeider i tillegg med å få avklart følgende behov for finansiering:

- Dekning av inntektstap ved lukking av museet i byggeperioden.
- Finansiering av utstillinger.

Vedrørende tapte inntekter på billett- og butikksalg ved lukking av VSH så er UiO-ledelsen informert om det antatte omfanget på inntektstap og anslag på periodisering av dette. KHM-ledelsen følger opp dette.

Vedrørende finansiering av utstillinger er det estimert 51,9 mill. kr. til design og produksjon av basisutstillinger og enklere formidlingsløsninger. Utvikling av basisutstillinger er forutsatt finansiert av UiO. Det er videre indikert for UiO sentralt at det som et «worst-case»-scenario vil søkes om tilleggsfinansiering på opptil 16,7 mill. kr for å dekke opp for eventuell reduksjon i brukerutstyrets kalkyle.

For å møte det høye ambisjonsnivå som er uttrykt i prosjektets grunnlagsdokumenter og videreført i planleggingsfasen for nye utstillinger vil en betydelig del av utstillingsbudsjettet måtte finansieres av eksterne midler. Anslaget på ønsket finansiering gjennom sponsormidler ligger på 226 mil. Kr. KHM's styreleder har en aktiv rolle i arbeidet mot potensielle sponsorer.

II. Arbeid i KHMs delprosjekter

KHMs interne arbeid i de fire delprosjektgruppene er videreført etter plan.

I delprosjekt nye utstillinger er arbeid med utvikling av et «Master-synopsis» på innholdet til de nye utstillingene videreført med fokus på å identifisere de gjenstandene som må inn i de nye utstillingene og de viktigste gjenstandene fra samlingene som egner seg best for å fortelle fortellinger fra synopsis. Utvikling av «Master-synopsis» er et stort arbeid som vil videreføres gjennom hele 2019. Arbeidet gjennomføres i nært samarbeid med museets gruppe for vikingtidforskning (ViS) og kvalitetssikres av prosjektets internasjonale referansegruppe på faginnhold.

Det arbeides med beskrivelser av opplevelseskonsepter for laboratorieområdene og avslutningsområdet. Arbeidet med utvikling av opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike deler vil fortsette gjennom hele 2019.

Det arbeides med et dokument som beskriver designstrategien til utstillingene. Dette er planlagt ferdigstilt i løpet av juni.

Prosjektet vil i løpet av planleggingsfasen ha behov for eksterne leverandører på konseptutvikling, utstillingsdesign og utvikling av prototyper. Det er utlyst en konkurranse med mål om å inngå rammeavtaler med opp til fem leverandører.

Delprosjekt forskningssenter vikingtid har ferdigstilt beskrivelse av visjon, mål og profil på forskningssenteret.

Delprosjekt sikring, klima og logistikk arbeider blant annet med skanning og forberedelse til veiing av Gokstadskipet. Den nylige gjennomførte 3D-skanningen av Gokstadskipet viser svært urovekkende bevegelser i treverket siden sist skanning som ble gjennomført i 2013. Det er dokumentert endringer på opp mot 5 millimeter mellom disse to skanningene. Bevegelsene viser tydelig at skipet synker sammen. Resultatene fra undersøkelsene er kommunisert videre til UiO og KD, og det er understreket at det kun er et nytt bygg og nye støttesystemer som vil kunne garantere for skipenes stabilitet. Arbeidet med å analysere resultatene fra skanningen fortsetter.

Det arbeides videre med planlegging og forberedelser for å kunne starte relokalisering av gjenstander. Det er i denne sammenheng utlyst en toårig stilling som prosjektkoordinator for arbeidet med relokalisering av gjenstander.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil har gjennom våren arbeidet med utvikling av merkevareplattformen til VTM. Denne er planlagt ferdigstilt i løpet av juni. Det arbeides også med registrering og avklaring på bruk av relevante internett-domener.

III. VTM-prosjektets møter/reiser april 2019 – mai 2019.

Følgende møter/reiser har vært gjennomført i perioden:

- Ett (1) møte i UiOs styrings- og koordineringsgruppe for VTM-prosjektet
- To (2) møter i *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO/EA og KHM for VTM-prosjektet). Disse møtene foregår uten Statsbygg på nåværende tidspunkt i avvente startbevilgning.
- Studiereise til Storbritannia (London) i forbindelse med utvikling av merkevareplattform

Det er løpende virksomhet i KHMs egen prosjektorganisasjon - koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *Styringsgruppen* (KHMs styringsgruppe for VTM-prosjektet), *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene), *Sikringsforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO og KHM for de sikringsrelaterte sakene).